

# FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.  
Kéziratokat vissza nem adunk.  
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 5.  
Kiadóhivatal: Landesmann III. és Társánál.

FŐSZERKESZTŐ:  
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:  
Égész évre 12 korona. Félévre 6 korona.  
Negyedévre 3 kor. Egyes szám ára 12 fillér.  
Hirdetéseket a legutóbbabb árban közölünk.

## Papirlöveg.

— nov. 7.

(L. B.) A rotációs újság papirbajok elmérgesedéseért egy fő városi estilap Pallavicini államtitkárra igyekezett hátrítani az odiumot. A dolognak az a része, hogy mennyire nem Pallavicini mult, hogy a bajok elmérgesedettek, már tisztázott. Kiderült, hogy ha Pallavicini akarásán és energiáján fordulhattak volna meg a dolgok, soha ennyire nem jutottunk volna. Es hogy most már komolyabb mederbe tereltek a kérdés, mintsem hogy azzal szabadna bibelednünk, mit kellett volna csinálni, mert most arról van szó, mit kell és mit fognak csinálni, — én inkább egy saját ságos tünetre akarok rámutatni. Arra, amelyikre éppen a Pallavicini-féle élezett támadás irányítja a figyelmet.

Van a munkapártnak egy ugynevezett „sajtófőnöke“ — Klebersberg Kunó gróf; a tóvárosi zsunaliszták jól ismerik a „sajtófőnök“ íróasztalától egy-egy redakcióhoz vezető szalakat és jól ismeri ez a zsunalisztika azokat a rugókat is, amelyeket Kunó gróf ur elhatározásait mozgatják. A gróf ur, annak előtte miniszterelnökségi államtitkár, bizonyára kiméleti szempontokból — és ez szép vonás — nem a sajtóiroda vezetőjét felelteti. Mert, nemde, ez volna ugyan a természetes, ámbár vele szemben is éppen olyan igazságtalan, mint Pallavicinivel szemben.

A gróf ur az államtitkárságban utódját vonja kérdésre, ahogyan teszi, érte az ügytelenséget, arra vall, hogy a gróf ur — magyarul szólva — igen „fenheti a fogát“ az utódjára. Csak a türelmetlen harcos képes akkora ügytelenségre, hogy éppen ott támadjon ellenfelére, ahol az ellenfelének még csak meg sem kell szólnia, hogy a mellette szóló igazság, egyszerűen nevétsége ség tege a támadót.

Igy fordulván a dolgok, valószínűnek tartom, hogy a gróf ur menekülni szeretne a látszatától is annak, hogy ő, vagy fultajtárja állana a támadások mögött; ezért is szükséges volt, hogy rávilágítsak politikai életük ez új relációira. Annál szükségesebb, mert éppen a kormányt támogató pártok egyik organuma az estilapból kiindulva manővernek beugrott.

És hogy éppen a vidékről mutatnak rá ezekre a dolgokra, tesszük ezt különösen a beugrott lap tájékoztatása okából is,

mivelhogy Kunó gróf uraimék a vidéken szelvében kutatgatják, a hol és melyik ponton vehetnék észre Pallavicini keze nyomának valamelyes ügyetlen mozdulatát. Es nyilván e buzgalmuk meddőségének tulajdonítható, hogy sebészre képes acéllöveg helyett papirlövegre voltak kénytelenek fanyalódni.

— nov. 7.

**Városi képviselőtestületi ülés** lesz ma délután 4 órakor a városháza tanácstermében. A tárgysorozat fontosabb pontjai. Az 1917. évi háztartási és az alapok költségvetési előirányzata: A mozgólénykép színház bérletének meghosszabbítása illetve házi kezelésbe vétele. A Bodrogekői Gazdasági vasut vonalának Sárospataktól—Sátoraljaújhelyig való kiegészítése. A villanyvilágítási rt. egy ség ár felemelése iránti kérelme. Polgármesteri jelentés a város lakosságának élelmérsze tárgyában. Törvényhatósági határozata a számvetöi állás rendszeresítését illetőleg stb.

## Segítsük katonáinkat.

— nov. 7.

Örömmel van az ország a legaljasabb ellenség veresége fölött. Maga a fiatal koronás király személyesen vezette a hadműveleteket, a történelem a magyar katoná hősétetté mellet a hős király nevét is feljegyzi. Hol vannak azok, akik a központi hatalmak gyengeségéről beszéltek, állításait az események nemcsak jelenben, de a multban is mindig megcáfolták. Csak gondoljunk vissza arra, hogy valahányszor offenzívát indítottunk, az mindig sikerrel járt, jóllehet az ellenség főlénye mindenben sokszorosan túlsúlyban volt.

Mi adhatta tehát kezünkbe a győzelmet, nem más, mint egyszéges ügyünk tudata, kitűnő katonai vezetőségünk és a polgári társadalom mindenkor lelkes odaadó támogatása.

Katonáink a háboru negyedik esztendejében is rettenhetetlenül teljesítik kötelességüket, egyik a harcorterrel a másikkal cserélik fel, nem ismerve időjárását, terepváltozást türenek nélkülözést és csak egyet tartanak a szemük előtt, a győzelmet. Lankad-e vajjon a nyugodt otthonában élő társadalom, a polgári lakosság áldozatkészsége? Megvonhatjuk-e támogatásunkat azokról, akiknek eddig nyugalmunkat köszönhetjük és akiknek jövőnkét is köszönni fogjuk? A válasz egyértelműleg csak a támadó lehet.

Hatalmas szövetségesünk Németország már imponálóan fényes választ adott a kérdésre, amikor a közelmult napokban lezárt hetedik hadiücsbenben újabb milliárdokat, tízenkét és fél milliárd márkát bocsátott a hadművelésnek rendelkezésére Ausztria ugyancsak nagymértékben készült a hadsereg pénzügy támogatására, rajtunk a sor, hogy a nemes áldozatkészségből vissza ne maradjunk.

Az előző hatrendbeli hadiücsben papirjai már annyira átmentek a közforgalomba, a kötvények jó sága és biztossága oly ismert, hogy közönségünknek e tekintetben újat alig mondhatunk, de felesleges is. A magyar nép, amelynek tekintélyes része talán éppen a háboruból kifolyólag anyagilag kedvező helyzetbe jutott, ezuttal is tudni fogja kötelességét és filléréivel tömegesen segíteni fog vére, katonáink segítségére.

## Olcsó ruha és cipő

a kisembereknek.

— nov. 7.

Dr. Hartos Elemér kereskedelmiügyi államtitkár a Népruházati Bizottság megalakulásával kapcsolatos intézkedésekről a következőket mondotta:

— Népruházati Bizottság az összes ruházati cikkeknek lefoglalja, ha az ország kevésbbé vagyonos néposztályainak szükségleteit másnént fedezni nem tudja. Egyelőre azonban erről nincs szó. Most a katonai és polgári gyárakban nagymennyiségű posztót szönek, amely előre láthatólag elegendő lesz a legürögsebb szükséglet kielégítésére. A népruházati bizottság rendelkezésére készülő szövet egyforma minőségű lesz és a belőle készülő ruhák önköltségi árban a szerényebb sorokban élők számára tesszik hozzáférhetővé.

A cipőkérdést is radikálisan oldjuk meg. Az összes cipőanyagokat lefoglaljuk és egyrészt az iparostületek, másrészt pedig a cipészek és oszmiadiák között osztjuk szét és az utzóra megakadályozására ellenőrzüik a kereskedelmet. A cipőellátás terén előreláthatólag hamarosan javulni fognak a viszonyok, mert most több állatot vágnak le és így nagyobb mennyiségű nyersanyag kerül forgalomba.

A szegényebb néposztályokat cipővel ugyanugy látja majd el a Népruházati Bizottság, mint ruhával. A ruházati cikkek vásárlásának ezt korlátozását, ami Ausztriában és Németországban már életbélpett, nem tervezzük. Cipőjegyek nem lesznek, mert az a véleményem, hogy az olyan áruicikk iránt, amit jegyekkel

lehet vásárolni, sokkal nagyobb a kereslet.

— Legközlebb rendelet jelenik meg, amely az összes ruhászövetek bejelentését kötelezővé teszi, kivéve a luxusszöveteket. A Cipőközpont egyidejűleg megszűnik, illetőleg beolvad a Népruházati Bizottság megfelelő szakosztályaiba.

## Bundával utazzunk.

A Máv. és a tél. — A vonatok és várótermek fűtésének új rendje. —

— nov. 7.

A m. kir. államvasutak igazgatóságának értesítése szerint a rendkívüli nagy szónhiány miatt a vonatok és az állomások fűtésénél a legmesszebb menő takarékoszággal kell eljárni.

Bundéfgva a következő intézkedéseket tették:

A vonatokat csak akkor fűtik, ha külső hőmérséklet 6° C alá száll. Azokat a helyi vonatokat, amelyeknek menettartama az egy órát meg nem haladja, egyáltalán nem fűtik, kivéve az iskolás gyermekeket szállító vonatokat, amelyek ezuttal is fűtetni fognak.

A várótermeket csupán a osztlakozási és elágazási állomásokon fűtik, de csak akkor, ha a hőmérséklet legalább 0°-ra süllyed. A többi állomások váróhelyiségeit a folyó évadban egyáltalán nem fűtik.

A személyszállító vonatok rendkívüli hossza miatt, a fűtés még a jelzett korlátozott mérvben sem biztosítható, miért is az utazó közönséget saját jól felfogott érdekében nyomatékosan figyelmeztetik, hogy magát megfelelő ruházattal — bundával, lábszákkal, takaróval stb. — lássa el.

## Felemelték

a készütségi pótdíjakat.

November 1-től magasabb fizetést kapnak a tisztek.

— nov. 7.

Szurmai Sándor báró honvédelmi miniszter multkori képviselőházi beszédében kijelentette, hogy a közeljövőben főlemelik a készütségi pótdíjakat, vagyis azok a tisztek, akik mögöttes országgrésben teljesítenek szolgálatot, magasabb fizetésben fognak részesülni. Ezzel a kérdéssel foglalkozott a legutóbbi közös minisztertanács, mely az emelés mérvét illetőleg teljes megegyezésre jutott készütségi pótdíjakra vonatkozó rendelkezések úgy a honvédelmi, mint a

közös hadügyminiszter részéről most megjelentek és azokat a tegnapi napra küldötték meg valamennyi póttestnek így a helyben állomásozó parancsnokságoknak is.

A rendelet szerint a készülségi pótdíjak rangosztályonként a következőképen állapították meg:

Tovább szolgáló őrmester napi 50 fillér helyett 1 korona, rangsorba nem osztott havi díjasok 1 korona helyett 1 korona 50 fillért, zászlóso 2 korona helyett 2 koron 50 fillért, hadnagyok és főhadnagyok 2 korona helyett 3 korona 50 fillért, századosok 3 korona helyett 5 koronát, őrnagy és alezredes 3 korona 50 fillér helyett 5 korona 50 fillért, ezredesek 4 korona helyett 6 koronát fognak élvezni.

A rendelet szerit a magasabb készülségi pótdíj már november 1 én életbe lépett és október 1-ig visszamenőleg fizetik ki.

**HIRESK.**

— **A király névenapja.** Az örüő olasz szövetséges ellen diadalmasan előnyomuló vitéz hadseregünk vezérének IV. Károly királyuk névünnepét hálaadó Isten tisztelettel ünnepelte városunk közönsége. A felekezetek templomaiban ünnepi istentiszteletek voltak, amelyen hatóságaink és a helyben állomásozó katonai parancsnokságok testületileg vettek részt.

— **Kinevezés.** Nyeviczyk László tb. aljegyzőt miniszteri segéd fogalmazóvá nevezte ki a belügyminiszter és vármegyei főispánja mellé tükári minőségben szolgáttátele beosztotta. A kinevezést vármegyei közönsége őszinte örömmel fogadta, mert abban egy mindenki által tisztelve becült dolgos tisztviselő érdemeinek elismerését látja.

— **Tiszteletbeli szolgabírákká** nevezte ki vármegyei főispánja szegedi Barthos Tamás huszárhadnagy és Vágó Gyula honvédtüzérhadaigy közizgatási gyakoronkokat.

— **A tüdőbetegék részére** Iván Gyula, mint hegyközségi büntetés-pénzt 5 koronát adott át nekünk, a mely összeget rendeltetési helyére juttattuk.

— **Templomrablás.** Kedre virradó éjjel eddig ismeretlen tettesek feszítő vas segítségével feltörték a református templom szárnyas ajtaját és a templomba behatolva akét persely mintegy 600 koronányi tartalmát és egy 500 korona értékű templomi terítőt elvittek. A gyanu szökött katonákra irányul, mert a helyszínen egy olyan imakönyvet találtak, amelylyel haroba induló katonákat szoktak megajándékozni. A rendőrség a csendőrséggel karöltve erélylyel indította meg a nyomozást.

— **Bronzból lesz az arany vitézségi érem.** Budapesti munkatársunk telefonálja: A hadsereg főparancsnoksága 21237 számú rendelkezésével közli a király ama parancsát, amely szerint a háboru további tartama alatt az arany vitézségi éremveretést be

szüntették és helyettük bronzból készült bearanyozott érmét adnak azoknak, akiket az arany vitézségi éremmel tüntettek ki. Ezeknek azonban joguk lesz ahhoz, hogy a háboru után az ilyen érmeket aranyból készült érmekkel cseréltessek ki. Ilyen értelemben okmányt is kapnak.

— **A 10. honvédek özvegyei és árváinak** alapja javára egy vadászaton összegyűlt uri társaság 54 koronát küldött be nekünk, amely összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

— **Tolvaj katonaszökény.** A csendőrség egy civil életben kéményseprő foglalkozásu katonaszökényről fogott el, akinél nagyszámú idegen helyekről származó dolgot talált. Az illető ellopott holmiki tulajdonosait megvázolni nem tudja, mert azt állítja, hogy amikor azokat több ház padlásáról összehordta, teljesen részeg volt és így nem emlékszik, honnan hordta össze azokat. A különböző tárgyak, ruhaneműek a csendőrségnél vannak őrizet alatt, ahol az igazolt tulajdonosok jelentkezhetnek.

— **A képtáriat,** mely első rangu festőművészek alkotásait mutatja be városunk műterti közönségének csak e hó 10 ik napjának déli 12 órájáig marad nyitva. Ezt avval a megjegyzéssel hozzuk olvasó közönségünk tudomására, hogy használja ki a néhány napi időt a tárlat megtekintésére és igyekezzék vásárlások által a műbecsesei bíró képeket városunkban megtartani. A képtáriat a Rákócay-uton a Röth Bernáth fele ház egyik szobájában van elhelyezve is a képek pompás beállítására Harmath Miksa műkereskedő közönséret műzését dícséri.

— **Árdragítás** Károly csapatke resztelkel. Az utóbbi időben több panasz érkezett a Hadsegélyző Hivatalhoz, hogy egyes kereskedők a Károly-csapatkeresztet a megállapított két koronánál drágábban adják el. Az a kereskedő, aki szalag nélküli Károly-csapatkeresztért két koronánál többet kér árdragítást követ el. A Hadsegélyző Hivatal, amely a keresztek kizárólagos eladását jogát gyakorolja, felkéri a közönséget, hogy az árdragítótkat kiméltelenül jelentse fel akár közvetlenül a rendőrhatszagnál, akár a Hadsegélyző Hivatalnál (V. Akadémia utca 17.)

— **Sok fém kell** sürgösen a hadseregnek, miért is legközelebb új rendelet jelenik meg, amely e tárgyak kötelező beszolgáltatására szoros határidőt fog kitűzni. Aki önként ajánlja fel, vörösréz és sárgaréz, bronz, vörösfém, alpakka, pakfon, nickel, alumíniumból készült tárgyait, magasabb árt kap, mint aki bevárja a kényszerbeszolgáltatást. A fémösszeírás ósájaira mindenki összeírásit lapot kap, amelyet pontosan kitöltve 8 nap alatt a városházára visszaküldeni köteles.

— **Sulyos balszet** érte Szájberth János 15 éves szubancot, aki a sze-

renosi cukorgyárban, a zsákmosságópeknél volt alkalmazva. Társának gondatlansága folytán a lendítő kerék elkapta és kezét, lábát összezúzta. Sulyos sérüléseivel a helybeli „Erzsébet“ közórházba szállították.

— **Meleg ruhaneművel** ezidén is elakarja látni a hadsegélyző bizottság küzdő katonáinkat és hadifogságba jutott véreinket. Evögöb fogdoskodott a bizottság arra, hogy a közönség kilönlként 21 koronáért jéminőségü gyapju fonálhoz jusson. Gyapju fonálra a városháza 6 számú hivatalos helyiségében lehet előjegyzeni.

— **Férfluhullát találtak** hétfőn reggel a kisdőlmás melletti Ronnya hid alatt. A hulla, amint a vizsgálat megállapította éjjeli 2—3 óra óta feketett a vízben, arora borítva. A testen semmiféle külérőszak nyomai nem voltak találhatók. A személyazonosságát is sikerült megállapítani. Az illető Ösze Lajos bodrogzardahelyi lakos, aki a helybeli Rökkantügyi Hivatal fertőltető munkása volt és sulyos szivbajban szenvedett. Betegsége magyaráza halálának természetes körülményeit, amennyiben a feltételek szerint a hid szelén haladva erőt vett rajta a szivgöros, elszedült és az alacsony korláton át, a magas partról belezuhant a vízbe. A holttestet a halottas házba szállították, ahol ma felboncolják.

— **A 65—66. évbeli születésü felmentett népfökelök.** Tudvalevőleg az 1865 ben és 1866 ban született népfölke öket néhány hónappal eze öt szabadságolták a katonaságtól. Az e korosztályba tartozó népfölkeök között sokan vannak felmentese és vitatott, vajjon e felmentésre is vonatkozik-e a szabadságolási rendelet, illetve ez évfolyamabeli felmentett népfölkeök kötelesek-e újból kérelmezni a szolgáttól való mentesítésüket. Az a kérdés is vitás volt, vajjon a katonaságtól el szabadságot eme korosztálybeli népfölkeök szintén kötelesek-e felmentésért folyamodni. Ez ügyben az aradi iparkamara kérdést intézett a kereskedelmi és a honvédelmi miniszterhez, aki a következőleg döntött: Az 1865 ben és 1866 ban született népfölkeök szabadságoltasukkal a nem tényleges viszonyba helyzetetvén, ezidőszert nem tekintendők katonai szolgálatra bevonható egyéneknek. polgári állmazásukban való meghagyásukat tehát felmentés után nem kell kérelmezniök Ennek szükségessége csak akkor merül fel, ha ezen évfolyamok eset-

leg újból behivatdnának, és érdekeik akkor is, meg volnának óva azzal is, hogy indokolt kérelmeknél felmentésük elintézéséig bevárasi engedélylyel láthatók el. Azok érdeke sincs vezélyeztetve, akik szabadságolásuk előtt határidőhöz kötött felmentésben részesülnek, mert bármikéntsól a reájuk hozott felmentési határidő leteltével ezidőszert bevonulni nem kötelesek.

— **Fehérneműt a hadseregnek!** A hadvezetéség ismét a magyar társadalomhoz fordul, még pedig fontos kérdésben: hadseregnek fehérneműre van szüksége! A készletek fogyóban vannak, az anyagok feldolgozása a munkashiány következtében megvan nehezítve, úgy, hogy a fehérneműszükséglet gyors kielégítését csak az ország lakossága biztosíthatja. A honvédelmi miniszterium Hadsegélyző Hivatala országos akciót indít a fehérneműek gyűjtésére. Szíves és minőségre való tekintet nélkül minden textilterméket szívesen fogad, a főszület azonban vászonneműekre fekteti. A gyűjtés módozatait a Hadsegélyző Hivatal falragaszok és a hirlapok után legközelebb közöni fogja. Addig is mind nki gondoljon a fronton küzdő hősköra, a kórházak betegeire és kizsírta elő szeretettel, nélkülözhető fehérneműit.

Felölés szerkesztő: Landesmann Miksa, Szerkesztő: György Lajos.

**Művészi Képtárlat**  
 Rákóczi-utca (Röth Bernáth-fele házban) folyó hó 10-ig  
 Benczur Bela, Héry Gyula, Edivi Illés Aladár, Nyilassy Sándor, Olgyai Viktor Kézdi Kovács László, Boemmi Ritta, Reinen Istváni Gabriella, Brück Hermin, Molnár S. János, Berkes Antal és számos művész válogatott műveiből.  
 Nyitva  
 d. e. 9—12-ig, d. u. 3—7-ig.  
 Belépti díj 50 fillér a helybeli Vörös Kerest javára.  
 Szives pártfogás kér  
**HARMATH MIKSA**  
 budapesti műkereskedő  
 t. bej. czég.

Jó házból való fiiu aranyműves tanulóknak fizetéssel felvétetik. Czim: a kiadóhivatalban.

**Hirdetmény.**  
 Néhai Reichard Dávid és neje szül. Zinner Sali alapítványi tömegéhez tartozó és a sátoraljauhelyi 752. sz. betétben 2489. hrszám alatt felvett pince az „Ungváron“ eladó.  
 Venni szándékozók felhivatnak, hogy ajánlataikat 1000 korona bántapénzzel alóírottank 1917. évi november hó 10-ik napjáig adják be.  
 Dr. Haas Bertalan  
 ügyvéd,  
 alapítványt kezelő biz. tag.

**Óvás!** Rájöttem, hogy az általam gyártott „Modiano-Clubspecialité“-szivarkahüvelynek utánzatai vannak forgalomban, amelyek ellen egyedüli védelem a védjegy az aldirásom pontos megfigyelése. *S. Modiano* A VÉDJEGY.  
 Nyomatott Landesmann Miksa és Társa könyvnyomdájában Sátoraljauhely